

Nr 610

Av herrar Åkerlund och Enarsson, angående inkomstutvecklingen och samhällsekonomin.

(Lika lydande med motion nr 749 i Andra kammaren)

I årets finansplan har finansministern berört frågan om pris- och löneutvecklingen under 1966. Ehuru här icke sker en direkt sammankoppling med inkomsterna över huvud taget kan tvekan knappast råda om att vad som åsyftas är inkomstutvecklingen under fjolåret så mycket mer som frågan om »fördelningen av standardhöjningen» förs in i sammanhanget. Alla de problem som varit förknippade med en inflationistisk utveckling av inkomsterna under tidigare år har icke blivit mindre under fjolåret utan snarare accentuerats. Den inre och yttre stabiliteten i ekonomin har försvagats, säger finansministern, och anledning saknas att motsäga honom på denna punkt. En tillbakablick till tiden före senaste avtalsrörelse kan knappast föranleda annat omdöme än att ekonomin i dag befinner sig i ett sämre läge än den hade behövt vara. Skuldsättningen till utlandet har visat tendens att tilltaga, och lönsamheten i företagen har nedgått på sådant sätt att driftnedläggelser och arbetslöshet nu följer. Ansvar för denna utveckling kan icke läggas på världskonjunkturen. Ett litet folk är hänvisat till anpassning till sin omvärld. Dagens ekonomiska svårigheter är i det väsentliga självfövällade.

Dess bättre förefaller det som om medvetandet härom skulle vara till finnas. Finansministern hänvisar till att överläggningar inlets mellan arbetsmarknadens parter »för att anpassa lönebildningssystemet till samhällsekonomiens krav» och uttrycker regeringens tillfredsställelse härmed. Vi vill erkänna det värdefulla i en reformering av »lönebildningssystemet» och proceduren vid löneförhandlingar därest därmed en bättre anpassning nås till samhällsekonomiens krav. Det ligger en uppenbar styrka i att såsom fallet varit ha fria förhandlingar och fria överenskommelser mellan parterna på arbetsmarknaden. Inte från något håll ifrågasättes heller friheten att få förhandla om löne- och inkomstbildningen. Men preciseringen av »samhällsekonomiens krav» är icke enbart en angelägenhet för arbetsmarknadens parter, och anpassningen till kravet är icke garanterat av reformeringar i proceduren. Vad det här gäller är att få en inkomstutveckling som står i samklang med realiteterna i samhällsekonomin. Det behövs för det första en målsättning. För det andra behövs en teknisk genomgång av förfaringsättet för stabilisering av priser och löner över hela fältet såsom riksbanksfullmäktige förordat. Detta innebär på intet sätt förord för en statlig diri-

gering av inkomsterna. Det är en genomlysning av problemet i dess konkreta och praktiska utformning som behövs till grund för ett samråd till inflationsutvecklingens hejdande.

Aberopande det anförda hemställes;

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en teknisk utredning av en inkomstpöolitik i syfte att nå inre och yttre stabilitet i ekonomin.

Stockholm den 26 januari 1967

Henrik Åkerlund (h)

Arvid Enarsson (h)